

Dobre praktyki: Rewitalizacja w Krakowie - działajMY razem! Czyli o współpracy z organizacjami pozarządowymi

2024-10-04

Kraków jest miastem-gospodarzem IV Kongresu Polityki Miejskiej i Regionalnej. 7 października 2024 r. na Scenie Rewitalizacja, Miasto Kraków będzie gospodarzem panelu pn. „Działamy razem w procesie rewitalizacji - organizacje pozarządowe we współpracy z samorządem”, a 6 października 2024 r. oprowadzi po krakowskim obszarze rewitalizacji. Ale już dziś możesz dowiedzieć się jak partnersko proces rewitalizacji prowadzony jest w Krakowie - zapraszamy do lektury!

Rewitalizacja w Krakowie - działajMY razem!

Od pikników sąsiedzkich po działania na rzecz lokalnych przedsiębiorców czy zapobiegania zmianom klimatu. Zapraszam do lektury o tym jak wielowątkowe mogą być działania w procesie rewitalizacji w Krakowie w ramach współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.

Realizacja grantów na rewitalizację

Wspólne działania z krakowskimi organizacjami pozarządowymi dedykowane rewitalizacji na tak szeroka skalę prowadzone są od 2018 roku. Działania te zapoczątkowało uchwalenie pod koniec 2016 r. Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa, ale także wskazanie rewitalizacji jako zadania publicznego gminy w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Krakowski Referat ds. Rewitalizacji przygodę współpracy z organizacjami pozarządowymi zaczął od tzw. małych grantów (art. 19a ustawy działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) czyli zlecenia zadań publicznych w zakresie rewitalizacji w formule pozakonkursowej. W ramach takiej dotacji można było uzyskać maksymalnie do 10 tys. zł i zrealizować swój pomysł na obszarze rewitalizacji lub obszarze zdegradowanym w okresie 90 dni. Pierwsze lata naszej współpracy, to przede wszystkim wzajemne poznanie się i budowanie zaufania, ale także wymiana doświadczeń i wzajemne inspirowanie się. Już po pierwszej edycji małych grantów zorganizowane zostało spotkanie podsumowujące dedykowane organizacjom pozarządowym i zespołowi Referatu ds. Rewitalizacji, które weszło już na stałe do naszego kalendarza. To świetna okazja do wymiany kontaktów, nawiązania współpracy, ale także do pokazania tego co inne organizacje dokonały na obszarze rewitalizacji. Podczas tego spotkania omawiamy pomysły na kolejny rok, informujemy o zmianach oraz o harmonogramie konkursów czy ogłoszenia przyjmowania małych grantów. Dla niektórych organizacji mały grant rewitalizacyjny był pierwszą dotacją przez nich otrzymaną, dlatego tym bardziej cieszyliśmy się, że wspólnie nasze działania zmierzają do profesjonalizacji i rozwoju przedstawicieli trzeciego sektora. Dzięki temu od 2020 r. współpraca z organizacjami pozarządowymi realizowana jest również poprzez otwarte konkursy ofert.

Od roku 2018 r. współpracowaliśmy z 31 organizacjami, przekazaliśmy ponad 1,3 mln zł na dotacje. Podpisaliśmy 67 umów na realizację zadań (projektów) w zakresie rewitalizacji. Jednak jest coś czego wycenić się nie da, bo jest bezcenne – to zbudowana sieć kontaktów począwszy od organizacji pozarządowych, mieszkańców, przedsiębiorców po inne osoby i podmioty. Wszystko to pomaga nam wspólnie działać na rzecz procesu rewitalizacji i stanowi podwaliny do

dalszych działań. Bez tego, trudno by było realizować działania i debatować o rewitalizacji podczas warsztatów i spotkań konsultacyjnych. Zapoznaj się z wybranymi projektami zrealizowanymi przez krakowskie organizacje pozarządowe w ramach procesu rewitalizacji dotyczącymi sąsiedzkiej integracji, wsparciu przedsiębiorców czy innowacjom społecznym.

Wybrane projekty służące integracji społecznej na obszarze rewitalizacji

„Cesia. Spektakl po sąsiedzku”

W 2019 roku Fundacja Wszyscy Obecni przygotowała spektakl inspirowany życiem Mieszkankei Krakowskiego Kazimierza – Pani Cesi. Spektakl został wystawiany na scenie Staromiejskiego Centrum Kultury Młodzieży i zgromadził tłumy sąsiadek i sąsiadów Pani Cesi, ale także innych mieszkańców Kazimierza i Krakowa. Dla niektórych zabrakło miejsc siedzących. Spektakl stał się pretekstem do sąsiedzkiej integracji – pomimo tego, że premierze spektaklu towarzyszył poczęstunek, to sąsiedzko każdy coś przyniósł od siebie. Bohaterka była niezwykle wzruszona, że tyle osób przyszło zobaczyć historię o niej. I mimo tego, że Pani Cesi nie ma już z nami, pamięć o niej dalej trwa.

„Re-Wizje. NH”

Kolejnym projektem służącym sąsiedzkiej integracji i wzajemnego poznania były "Re-Wizje. NH" realizowane w podobszarze rewitalizacji "stara" Nowa Huta przez Fundację Fundusz Partnerstwa. W roku obchodów 70-lecia powstania Nowej Huty, wykonano 30 portretów mieszkańców i mieszanek tego obszaru, w konwencji fotografii socjologicznej, której przedstawicielką jest Zofia Rydet. Do projektu zaproszono 3 nowohuckich artystów, którzy ze zdjęcia- portretów wykonali ilustrację lub kolaż. Dzieła te zostały umieszczone na pocztówce, którą później można było wysłać dalej w świat, z jubileuszowymi pozdrowieniami od jubilátky, Nowej Huty.

Wybrane projekty wspierające przedsiębiorców na obszarze rewitalizacji

„Warzywna Nowa Huta”

W ramach dwóch edycji "Warzywnej Nowej Huty" Fundacja Kultura i Miejsce działała na rzecz estetyzacji i funkcjonalizacji kiosków z warzywami. Opracowane zostały nowe szyldy, wygląd budek, zaprojektowano i wykonano wielofunkcyjne stojaki na warzywa i owoce oraz tablicę, na której sąsiedzi mogli wieszać swoje ogłoszenia lub wymieniać się przepisami. Dodatkowym celem projektu było zapobieganie marnowaniu żywności.

„Szyldy w Nowej Hucie” i „Nowohuckie Pogotowie Szyldowe”

Nowohuccy przedsiębiorcy otrzymali wsparcie w procesie dostosowywania się do Uchwały Rady Miast Krakowa wprowadzającej Park Kulturowy Nowa Huta. W ramach dwóch edycji projektu "Szyldy w Nowej Hucie" przygotowano materiały edukacyjne dotyczące tego jak promować swój biznes, jak zaaranżować swoją witrynę czy wystawę by zachęcała ona klientów. Dla chętnych przedsiębiorców przygotowano i wykonano nowe szyldy i witryn – łącznie w latach 2020-2021

wykonano osiem szyldów i aranżacji witryn sklepów oraz punktów usługowych. Działania wspierające przedsiębiorców były w kolejnych latach kontynuowane w ramach Nowohuckiego Pogotowia Szyldowego prowadzonego przez Fundację Kultura i Miejsce.

Do pobrania:

- [Publikacja "Szyldy i witryny w Nowej Hucie"](#)
- [Publikacja "Szyldy w Nowej Hucie. Przewodnik dobrych praktyk"](#)
- [E-book "Spacerownik po nowohuckich szyldach i witrynach"](#)

Wybrane projekty wspierające sąsiedzkie innowacje w duchu less waste

„Ubrania w Hucie”

Przewodnik "Ubrania w Hucie" opracowała Fundacja Kultura i Miejsce. Przewodnik ma inspirować Mieszkanki i Mieszkańców podobszaru rewitalizacji "stara" Nowa Huta do przerabiania, naprawiania, oddawania i wymiany ubrań, a także do tworzenia własnego stylu. W przewodniku wskazano także lokalne pracownie i zakłady krawieckie, dostępne miejsca z infrastrukturą do samodzielnego szycia, osoby projektujące i prezentujące odzież, a także miejsca bezpłatnej wymiany odzieży czy zakupu ubrań używanych.

„Podgórska Wypożyczalnia Sąsiedzka”

Żywa Pracownia zaprosiła do nieodpłatnego korzystania z zasobów Podgórskiej Wypożyczalni Sąsiedzkiej. Projekt promował i urzeczywistniał ideę ekonomii współdzielenia, pokazując że nie trzeba kupować narzędzi i sprzętów, których używa się sporadycznie czy jednorazowo. Co ważne opiekunami Podgórskiej Wypożyczalni Sąsiedzkiej były osoby z doświadczeniem bezdomności i niepełnosprawnościami oraz rzemieślnicy i animatorzy społeczno-kulturalni działający wspólnie w przestrzeni aktywizacji współtworzonej przez Żywą Pracownię i Fundację ZUPA.

Ambasador rewitalizacji pomaga odczarować proces rewitalizacji w Krakowie

W 2022 r. Rada Miasta Krakowa uchwaliła nowy obszar rewitalizacji, w skład którego wchodzi 3 podobszary "Kazimierz-Stradom, "stara" Nowa Huta, oraz całkiem nowy podobszar Grzegórzki-Wesoła. Wsłuchując się w głos mieszkanki i mieszkańców, organizacji i innych interesariuszy, ale także mając na względzie rozpoczęcie prac rewitalizacyjnych na całkiem nowym obszarze, stwierdziliśmy że potrzebne jest działanie łączące sferę edukacyjną i integrującą w procesie rewitalizacji. Zależy nam na tym by rewitalizacja nie kojarzyła się tylko z remontem i by była dla wszystkich zrozumiała. Tak też powstał projekt do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Krakowa pn. "Odczarujemy proces rewitalizacji z organizacjami pozarządowymi". Na jego bazie przygotowaliśmy nowy otwarty konkurs ofert, który w 2024 r. ma swoją pierwszą, pilotażową edycję – [Ambasador rewitalizacji](#).

Kim jest Ambasador rewitalizacji? To organizacja pozarządowa, która prowadzi działania edukacyjne w kontekście rewitalizacji, a także organizuje działania i wydarzenia sąsiedzkich. W 2024 r. Ambasadorami rewitalizacji na poszczególnych podobszarach są następujące

organizacje pozarządowe:

- Grzegórzki-Wesoła - Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych
- Kazimierz-Stradom - Fundacja Wszyscy Obecni
- „stara” Nowa Huta - Fundacja Faktor Kultura

O artykule

Autorem artykułu jest Katarzyna Marchewczyk - Kierownik Referatu ds. Rewitalizacji Wydziału ds. Przedsiębiorczości i Innowacji Urzędu Miasta Krakowa.

Fot.1. Wielofunkcyjny stojak na warzywa i owoce wraz z tablicą. Źródło: opracowanie Fundacja Kultura i Miejsce.

Ryc.1. Plakat promujący otwarty konkurs ofert pn. :”Ambasador Rewitalizacji”. Źródło: opracowanie Referatu ds. Rewitalizacji UMK.

Artykuł pierwotnie ukazał się na [Portal Funduszy Europejskich, w Krajowym Centrum Wiedzy o Rewitalizacji.](#)